VOLUME 14

สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ
タイ王国元日本留学生協会国王陛下御支援団体北部支部

OCTBER 2025

OJSATN
MONTHLY NEWSLETTER

ธ สถิตในดวงใจตราบนิรันดร์

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า สมาชิก คณะกรรมการบริหาร และบุคลากร
สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

พระราชประวัติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชินีนาถ ใน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็น พระธิดาองค์ใหญ่ของพลเอก พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ กับหม่อมหลวงบัว กิติยากร สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า “สิริกิติ์” ซึ่งมีความหมายว่า “ผู้เป็นศรี แห่งกิติยากร” ทรงพระราชสมภพ เมื่อวันศุกร์ที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2475 ที่บ้านพลเอก เจ้าพระยาวงศานุประพัทธ์ (หม่อมราชวงศ์สท้าน สนิทวงศ์) ผู้เป็นบิดาของหม่อมหลวงบัว ณ บ้านเลขที่ 1808 ถนน พระรามหก ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ขณะนั้นเป็นระยะที่ประเทศเพิ่ง เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย ก่อน หน้านั้นพระบิดาของพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเสนาธิการทหารบก มียศเป็นพันเอก หม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร

หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 หม่อมเจ้านักขัต รมงคลทรงออกจากราชการทหาร โดยรัฐบาลแต่งตั้งให้ไปรับราชการในตำแหน่งเลขานุการ เอก ประจำสถานทูตสยาม ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอมริกา ส่วนหม่อมหลวงบัวซึ่ง มีครรภ์แก่คงพำนักอยู่ในประเทศไทย จนให้กำเนิดหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์แล้วจึงเดินทางไป สมทบ มอบหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ให้อยู่ในความดูแลของเจ้าพระยาวงศานุประพัทธ์ และท้าว วนิดาพิจารีณี ผู้เป็นบิดาและมารดาของหม่อมหลวงบัว หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ต้องอยู่ห่างไกล บิดามารดาตั้งแต่อายุยังน้อย บางคราวต้องระหกระเหินไปต่างจังหวัดตามเหตุการณ์ผันผวน ทางการเมือง เช่น ในพุทธศักราช 2476 หม่อมเจ้าอัปษรสมาน กิติยากร พระมารดาของ หม่อมเจ้านักขัตรมงคล ได้ทรงรับนัดดาตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวไป สงขลาด้วย ปลายพุทธศักราช 2477 หม่อมเจ้านักขัตรมงคลทรงลาออกจากราชการกลับ ประเทศไทยพร้อมครอบครัว อันมีหม่อมหลวงบัว หม่อมราชวงศ์กัลยาณกิติ์ บุตรคนโต และ หม่อมราชวงศ์ บุษบา บุตรีคนเล็กผู้เกิดที่สหรัฐอเมริกา แล้วมารับหม่อมราชวงศ์อดุลกิติ์ บุตรคนรอง กับ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์จาก หม่อมเจ้าอัปษรสมาน กลับมาอยู่รวมกันที่ตำหนัก ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนกรุงเกษม ปากคลองผดุงกรุงเกษม ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เริ่มเรียนชั้นอนุบาลที่โรงเรียนราชินี ปากคลองตลาด ในพุทธศักราช 2479 แต่เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพาลุกลามมาถึงประเทศไทย จังหวัดพระนครถูกโจมตี ทางอากาศบ่อยครั้งทำให้การเดินทางไม่สะดวกและไม่ปลอดภัย ในพุทธศักราช 2483 จึงย้าย ไปเรียนชั้นประถมและมัธยมที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซีสซาเวียร์คอนแวนต์ ถนนสามเสน เพราะ อยู่ใกล้บ้านในระยะที่พอจะเดินไปโรงเรียนเองได้ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เริ่มเรียนเปียโนที่โรง เรียนเซนต์ฟรังซีสซาเวียร์คอนแวนต์ และในเวลาต่อมาได้ตั้งใจที่จะเป็นนักเปียโนผู้มีชื่อเสียง หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ได้เผชิญสภาพของสงครามโลกมาเช่นเดียวกับคนไทยทั้งหลาย หม่อม เจ้านักขัตรมงคลผู้ทรงเป็นทหารเป็นผู้ปลูกฝังให้บุตรและบุตรีรู้จักความมีวินัย ความอดทน ความกล้าหาญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความเสียสละ โดยอาศัยสถานการณ์สงครามเป็น ตัวอย่าง และสงครามโลกก็ทำให้คนไทยทั้งปวงต้องหันหน้าเข้าช่วยเหลือกันในยามทุกข์ยาก สิ่งเหล่านี้จึงหล่อหลอมหม่อมราชวงศสิริกิติ์ให้มีความเมตตาต่อผู้อื่นและรักความมีระเบียบ แบบแผนมาตั้งแต่เยาว์วัย

หลังจากสงครามสงบแล้ว นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น คือนายควง อภัยวงศ์ ได้แต่งตั้งให้ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลเป็นอัครราชทูตประจำประเทศอังกฤษ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลจึงทรง พาครอบครัวทั้งหมดไปด้วยในกลางพุทธศักราช 2489 ขณะนั้นหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เรียน จบชั้นมัธยมปีที่ 3 ของโรงเรียนเซนต์ฟรังซีสซาเวียร์คอนแวนต์แล้ว ระหว่างที่อยู่ในประเทศ อังกฤษ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เรียนเปียโน ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสกับครูพิเศษ แต่อยู่ ที่อังกฤษได้ไม่นาน พุทธศักราช 2490 หม่อมเจ้านักขัตรมงคลก็ทรงย้ายไปเป็นอัครราชทูต ประจำประเทศฝรั่งเศสและเดนมาร์ก ก่อนจะกลับมาเป็นเอกอัครราชทูตประจำประเทศ อังกฤษอีกครั้งหนึ่ง ระหว่างนี้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ยังคงตั้งใจเรียนเปียโนอย่างขะมักเขม้น เพื่อเตรียมสอบเข้าวิทยาลัยการดนตรีที่มีชื่อเสียงของกรุงปารีส พุทธศักราช 2491 ขณะที่ หม่อมเจ้านักขัตรมงคลและครอบครัวอยู่ในปารีส ได้รับเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช ซึ่งโปรดเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรโรงงานทำรถยนต์ในกรุงปารีสอยู่ เสมอ จนเป็นที่คุ้นเคยและต้องพระราชอัธยาศัย ฉะนั้นเมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประสบ อุปัทวเหตุทางรถยนต์ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ต้องประทับรักษาพระองค์ในสถานพยาบาล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมหลวงบัวพาบุตรี ทั้งสองคือหม่อม ราชวงศ์สิริกิติ์และหม่อมราชวงศ์บุษบาเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทเยี่ยมพระอาการเป็นประจำ จนพระอาการประชวรทุเลาลงและเสด็จกลับพระตำหนักได้

สมเด็จพระราชชนนีได้รับสั่งขอให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์อยู่ศึกษาต่อที่เมืองโลซานน์ในโรงเรียน ประจำชื่อโรงเรียน Riante Rive ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในการสอนวิชาพิเศษแก่ กุลสตรี คือ ภาษา ศิลปะ ดนตรี ประวัติวรรณคดี และประวัติศาสตร์ ต่อมาอีก 1 ปี ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมเจ้านักขัตรมงคลและครอบครัวมาเฝ้าทูลละอองธุลี พระบาท แล้วสมเด็จพระราชชนนีรับสั่งขอหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ต่อหม่อมเจ้านักขัตรมงคล และทรงประกอบพิธีหมั้นเป็นการภายใน ในวันที่ 19 กรกฎาคม พุทธศักราช 2492 ทรงใช้พระ ธำมรงค์ที่สมเด็จพระราชบิดาทรงหมั้นสมเด็จพระราชชนนีเป็นพระธำมรงค์หมั้น แล้วโปรด เกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ศึกษาต่อไปจนถึงกำหนดตามเสด็จกลับมาถวาย พระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ในเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2493

วันที่ 28 เมษายน พุทธศักราช 2493 มีพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส ณ วังสระปทุม สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทรงเป็นประธาน พระราชทานน้ำพระพุทธมนต์และ เทพมนตร์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ได้ทรงจดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย และในวันนั้น สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

วันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 เป็นวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว ทรงรับเฉลิมพระบรมนามาภิไธยว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” และ ทรงเฉลิมพระยศ สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

วันที่ 5 มิถุนายน พุทธศักราช 2493 ทั้งสองพระองค์เสด็จกลับประเทศสวิตเซอร์ แลนด์เพราะแพทย์ผู้ถวายการรักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กราบบังคมทูล แนะนำให้ทรงพักรักษาพระองค์อีกระยะหนึ่ง พุทธศักราช 2494 สมเด็จพระนางเจ้าสิ ริกิติ์ พระบรมราชินี มีพระประสูติกาลสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนรา ชกัญญาฯ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อเจริญพระชันษาได้ 7 เดือน ทั้งสามพระองค์จึงเสด็จนิวัติประเทศไทย ประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ ซึ่งปัจจุบันคือ พระบาทสมเด็จ พระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริ สมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศร ราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่ หัว สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ซึ่งปัจจุบันเฉลิมพระอิสริยยศ เป็น สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดาฯ ปัจจุบันเฉลิมพระอิสริยยศ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิริธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยาม บรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ซึ่งปัจจุบัน เฉลิมพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัคร ราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ได้ประสูติต่อมาตามลำดับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน รวมพระราชโอรสและพระราชธิดา 4 พระองค์

ปลายพุทธศักราช 2498 สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกา เจ้า ผู้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภากาชาดไทยเสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว จึงทรงแต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชินีให้ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกา แทน เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2499 และในปีเดียวกันนี้ พระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกทรงพระผนวชตามโบราณราชประเพณี จึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมเด็จพระบรมราชินีเป็นผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์ ภายหลังเมื่อทรงลาผนวชแล้ว ได้ทรงสถาปนาพระราชอิสริยยศสมเด็จพระ นางเจ้าฯพระบรมราชินีขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อันมี ความหมายว่าทรงเป็นที่พึ่งของประชาชน นับเป็นสมเด็จพระบรมราชินีนาถพระองค์ที่ สองของไทยต่อจากสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงปฏิบัติราชการ แทนพระองค์เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนิน เยือนยุโรป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรง ปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ทั้งในฐานะที่ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชินีของไทย และในฐานะคู่พระราชหฤทัยแห่ง พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กล่าวคือทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภารกิจทั้งหลาย ไปได้เป็นอันมาก ทั้งยังมีพระราชดำริเริ่มใหม่เพื่อช่วยเหลือประชาชนและพัฒนา ประเทศอย่างอเนกอนันต์ ซึ่งโครงการพระราชดำริเหล่านั้นได้ยังประโยชน์มหาศาลแก่ ประชาชนสืบมาจนทุกวันนี้

สารจากประธาน

สวัสดีท่านสมาชิก และผู้อ่านวารสารที่เคารพทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาพบปะพูดคุยผ่านจดหมายข่าวฉบับนี้ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและติดตามกิจกรรมของสมาคมด้วยดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สมาคมของเราได้รับความร่วมมือจากสมาชิกและภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศอย่างอบอุ่น ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

เมื่อวันที่ 22–25 ตุลาคม 2568 ที่ผ่านมา สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปภัมภ์ (OJSAT) ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมาพันธ์นักเรียนเก่าญี่ปุ่นแห่งอาเซียน (ASEAN Council of Japan Alumni; ASCOJA) ครั้งที่ 28 ณ โรงแรมดิเอมเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร การประชุมครั้งนี้ถือเป็นความสำเร็จอย่างงดงาม มีผู้เข้าร่วมกว่า 250 ท่านจาก 10 ประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมืออันแน่นแฟ้นของนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้เป้าหมายในการส่งเสริมการพัฒนาด้านทุนมนุษย์และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์อันยั่งยืน บรรยากาศภายในงานเต็มไปด้วยความอบอุ่นและมิตรภาพ มีการบรรยายพิเศษ การนำเสนอทางวิชาการ และร่วมเสวนา มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ญี่ปุ่น เวียดนาม เมียนมาร์ การรำวง ร้องเพลงร่วมกัน และถ่ายภาพหมู่เพื่อเป็นที่ระลึกแห่งความทรงจำอันประทับใจก่อนส่งมอบธงให้กับสมาคมศิษย์เก่าญี่ปุ่นแห่งเวียดนาม (Vietnam Association of Japan Alumni ; VAJA) เจ้าภาพจัดในอีก 2 ปีข้างหน้า

ในโอกาสนี้ ในนามสมาชิกสมาคม ขอน้อมกราบถวายอาลัยอย่างสุดซึ้ง ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ในการเสด็จสู่สวรรคาลัยของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงผู้ทรงเป็นแม่และศูนย์รวมจิตใจของปวงชนชาวไทย พระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจของพระองค์ยังคงเป็นแรงบันดาลใจให้พสกนิกรทุกหมู่เหล่าร่วมกันสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

ท้ายนี้ ใกล้ถึงเทศกาลลอยกระทง ข้าพเจ้าขอเชิญชวนทุกท่านร่วมสืบสานประเพณีอันงดงามของไทยด้วยจิตสำนึกแห่งความกตัญญูต่อสายน้ำ และร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยการใช้วัสดุธรรมชาติในการประดิษฐ์กระทง เพื่อให้ประเพณีลอยกระทงดำรงอยู่อย่างยั่งยืนและงดงามสืบไป

ขออำนวยพรให้ทุกท่านประสบความสุข ความเจริญ และเปี่ยมด้วยพลังใจในการทำสิ่งดีงามเพื่อสังคมตลอดไป

ด้วยความเคารพอย่างสูง
ผศ.ดร.ธนียา เจติยานุกรกุล
ประธานสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ

ข่าวสารเดือนตุลาคม 2568

ASCOJA ครั้งที่ 28

ไทยต้อนรับการประชุม ASCOJA ครั้งที่ 28 สร้างเครือข่ายทุนมนุษย์อาเซียน-ญี่ปุ่นอย่างสมานฉันท์

ประเทศไทยได้บรรลุภารกิจสำคัญในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมาพันธ์นักเรียนเก่าญี่ปุ่นแห่งอาเซียน (ASCOJA) ครั้งที่ 28 อย่างสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 22-25 ตุลาคม 2568 ณ โรงแรมดิเอมเมอรัลด์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานครฯ โดยงานนี้ส่งเสริมความร่วมมือด้านทุนมนุษย์และสร้างสายสัมพันธ์อันแข็งแกร่งระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่น

การประชุมครั้งนี้ได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 23 ตุลาคม 2568 ด้วยพิธีเปิดอันน่าประทับใจ ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โดยมี นายอภิชย์ รักไพฑูรย์ นายกสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์ (OJSAT) และประธาน ASCOJA กล่าวต้อนรับและเปิดงาน

งานพิธีเปิดได้รับเกียรติจากผู้มีเกียรติระดับสูงร่วมให้กำลังใจและแสดงความยินดี ซึ่งรวมถึง:

- ฯพณฯ คุณโอตากะ มาซาโตะ
- เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย
- คุณโอคาโน ยูกิโกะ
  ผู้ช่วยรัฐมนตรีและอธิบดีกรมกิจการวัฒนธรรม กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น
- ฯพณฯ คุณกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร
  อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บรรยากาศความร่วมมือถูกเสริมสร้างด้วยการแสดงศิลปวัฒนธรรม กลองไทโกะ การแสดงรำกระทบไม้ และการแสดงดนตรี ก่อนที่ผู้แทนทั้งหมดจะร่วมถ่ายภาพหมู่เพื่อบันทึกความทรงจำ

“เชียงใหม่ในภาพจำของผม”

ตอน พระนางจามเทวี

โดย คุณฮาราดะ มาซารุ (กงสุลใหญ่ญี่ปุ่น ณ นครเชียงใหม่)

ผมคิดว่าชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมานาน หลายคนคงเคยชมการแสดงเรื่อง “รามเกียรติ์” มาบ้างแล้ว รามเกียรติ์นั้นเป็นเรื่องราวของพระราม ซึ่งเป็นอวตารของพระวิษณุ ที่ออกตามหานางสีดาที่ถูกลักพาตัวไปโดยทศกัณฐ์แห่งกรุงลงกา ท่าทางที่แฝงอารมณ์ขันของหนุมาน ลิงเผือกผู้เป็นข้ารับใช้ของพระรามนั้นช่างน่าประทับใจมาก ในอดีต สมัยที่ผมเรียนอยู่ที่กรุงเทพฯ ผมรู้สึกประหลาดใจอย่างมากเมื่อค้นพบว่าเรื่องนี้มีความคล้ายคลึงมากกับนิทานพื้นบ้านของญี่ปุ่นเรื่อง “โมโมทาโร่” เพื่ออธิบายให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจเรื่องราวคร่าว ๆ “โมโมทาโร่” เป็นเรื่องของเด็กชายคนหนึ่งที่เกิดจากลูกท้อ เขาพาเพื่อนร่วมทางได้แก่ ไก่ฟ้า สุนัข และลิง เดินทางไปยังเกาะยักษ์ เพื่อปราบเหล่ายักษ์ที่มาทำร้ายชาวบ้าน คนญี่ปุ่นทุกคนรู้จักนิทานเรื่องนี้กันเป็นอย่างดี

สำหรับที่เชียงใหม่นี้ ก่อนที่พระเจ้ามังรายจะสร้างเมืองหลวงของอาณาจักรล้านนาที่เชียงใหม่ในคริสต์ศตวรรษที่ 13 เชียงใหม่มีเพื่อนบ้านคือ จังหวัดลำพูน ซึ่งแต่เดิมเคยเป็นอาณาจักรหริภุญชัยที่ก่อตั้งโดยพระนางจามเทวี และเมื่อครั้งที่พระนางเสด็จมาจากเมืองละโว้ ขุนวิลังคะ ผู้นำชาวพื้นเมืองในขณะนั้น ได้ทูลขอพระนางจามเทวีอภิเษกสมรส แต่พระนางไม่ทรงโปรด จึงได้ยื่นเงื่อนไขว่า หากขุนวิลังคะสามารถขว้างหอกจากยอดดอยสุเทพให้ถึงกำแพงเมืองหริภุญชัยได้ พระนางจะยอมรับคำขอแต่งงาน ด้วยเงื่อนไขที่ยากเช่นนี้ พระนางจึงทรงปฏิเสธการแต่งงานครั้งนั้นได้อย่างชาญฉลาด เรื่องราวนี้ทำให้ผมนึกถึงนิทานญี่ปุ่นที่เกิดขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 9–10 นั่นคือเรื่อง “เจ้าหญิงคางุยะ (คางุยะ ฮิเมะ)” เจ้าหญิงที่เกิดจากต้นไผ่ ซึ่งถูกขอแต่งงานจากขุนนางผู้สูงศักดิ์ถึงห้าคน แต่เจ้าหญิงปฏิเสธกลับด้วยการตั้งเงื่อนไขที่ยากลำบากให้กับแต่ละคน เช่น ให้ไปหายาอายุวัฒนะ หรือไปนำลูกแก้วของมังกรมา เป็นต้น

ผมเคยได้ยินว่ามีการเปรียบเทียบเรื่องรามเกียรติ์กับโมโมทาโร่อยู่บ้าง แต่สำหรับเรื่องพระนางจามเทวีกับตำนานเจ้าหญิงคางุยะนั้น ผมยังไม่เคยได้ยินว่าทั้งสองเรื่องมีต้นกำเนิดเดียวกัน อย่างไรก็ตาม แม้สถานที่จะต่างกัน ก็ไม่น่าแปลกใจที่ผู้คนในสมัยโบราณจะคิดเรื่องราวที่คล้ายคลึงกันได้

ช่วงสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา ผมอยากชมวิวพาโนรามาของเมืองเชียงใหม่ จึงตื่นแต่เช้าและเดินทางไปยังวัดพระธาตุดอยคำ ซึ่งตั้งอยู่กลางเชิงเขา แม้อาจจะไม่ค่อยสะดุดตาเท่าไหร่ แต่ที่นั่นก็มีศาลเล็ก ๆ ของพระนางจามเทวีอยู่ แม้ว่าเวลาจะล่วงเลยมานาน ทว่าการมีตัวตนของพระนางจามเทวีก็ยังคงเด่นชัดเช่นเดียวกับเจ้าหญิงคางุยะของญี่ปุ่น

16 ตุลาคม 2568

“チェンマイで思ったこと”

話・ チャーマテーウィー女王（日本語は下部）

原田優（在チェンマイ日本国総領事）

タイに長く住んでいる日本人であれば、「ラーマキエン」の舞台を見たことのある人は多いであろう。ヴィシュヌ神の化身であるラーマ王子が誘拐されたシーダ妃をランカ島の魔王から取り戻す話である。臣下の白い猿ハヌマーンのユーモラスな動きは印象深い。昔バンコクで留学していた頃、このストーリーが日本の昔話「桃太郎」にとても似ていてびっくりした。タイの読者のために「桃太郎」のあらすじを説明すると、桃から生まれた桃太郎という少年が、家来のキジ、犬、そして猿を連れて鬼ヶ島にわたり、村人を苦しめていた鬼を成敗するという話である。

さて、ここは、チェンマイ。13世紀にメンライ王によりチェンマイにランナー王国の都が造られるよりずっと前、お隣のランプーン県にはハリプンチャイ王国があった。その王国の創始者チャーマテーウィー女王がロヴォーからやってきた時、地元の王ウィランクラートに求婚される。これを嫌がった女王は、ドーイステープの頂上からハリプンチャイの城壁まで槍を投げることができたら、願いを受け入れるという難題を出して結婚を退ける。この話は、9～10世紀に成立したと言われる日本の「竹取物語」を思い出させる。竹から生まれたかぐや姫は、5人の高貴の士から求婚されるが、それぞれに困難な条件を出して、これを退けた（例、不老不死の薬の材料や龍の玉などをゲットして来いなど。）。

ラーマキエンと桃太郎はともかく、チャーマテーウィー女王と竹取物語とが共通の起源をもっているという話は聞いたことはない。ただ、場所は違えど、昔の人が考えることが似ていても不思議はない。

チェンマイ盆地のパノラマが見たくなって先週末、早起きして山の中腹にあるプラタート・ドーイカム寺に行ってみた。あまり目立たないがラーチャテーウィー女王の祠もあった。日本のかぐや姫同様、長い時間が経っても、彼女の存在感は健在である。

（本稿は伝承から得た私個人の印象であり、学術的な研究に基づくものではありません。）

2025年10月16日

มุมสมาชิก

ขอแสดงความยินดี

คณะกรรมการสรรหาคณบดีคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี
แต่งตั้ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองเลียน บัวจูม

พนักงานมหาวิทยาลัย สังกัด คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี
ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี

เป็น

คณบดีคณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี

ตามข้อบังคับฯ ดังกล่าว เรียบร้อยแล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๑๗) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๒๘ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป
สั่ง ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ศาสตราจารย์ ดร.อภินภัส รุจิวัตร์

ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

รักษาการแทนผู้อำนวยการ

สำนักงานบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 เป็นต้นไป

มุมสมาชิก

ยินดีต้อนรับ

ชื่อ-นามสกุล **ผศ.ดร.นฎา อารยะสกุล**
Obihiro University of Agriculture and Veterinary Medicine
ทุน Yoneyama Rotary
อาชีพปัจจุบัน อาจารย์ ภาควิชาชีววิทยา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สมาชิก สามัญ

ชื่อ-นามสกุล **ผศ.ดร.บุญสม บุษบรรณ์**
โครงการปริญญาเอกกาญจนาพิเษก (คปก.)
จาก Hokkaido University
อาชีพปัจจุบัน อาจารย์ ภาควิชาชีววิทยา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สมาชิก วิสามัญ

มุมสมาชิก

สมัครเป็นสมาชิกสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ (ส.น.ญ.น.) เพื่อรับสิทธิเพื่อตัวท่านเองและครอบครัวมากมาย

สิทธิพิเศษสำหรับสมาชิก ส.น.ญ.น.

- สามารถสมัครเป็นอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่น ล่าม และนักแปล ในสังกัด ส.น.ญ.น.
- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของ ส.น.ญ.น.
- สวัสดิการต่างๆ ตามระเบียบของ ส.น.ญ.น.
- ส่วนลดค่าเล่าเรียน เมื่อสมัครเรียนภาษา (เฉพาะสมาชิกและลูกหลานสายตรง)

สมาชิกท่านใดมีความประสงค์จะรับ Newsletter แบบ Hard copy
สามารถแจ้งได้ที่สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นฯ สาขาภาคเหนือ
โทรศัพท์ 053-272-331

สมาชิกจากสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารของสมาคมฯ ได้ทาง...

Facebook
สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นฯ
สาขาภาคเหนือ

Website
www.ojsatn.or.th

Line Official